

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

91. Vtrum, si quis veneno occideret aliquem, gaudeat Immunitate? Ex
part. 1. tr. 1. res. 36.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

vbi nullus præcedebat rancor, sed potius simulabatur amicitia; vnu gerendo in corde & aliud in verbistv rectè obseruat Henricus Bucerus *tractat. de homicidio. lib. 1. capite 3. numer. 16.* & me citato Ciarlinus *in controuers. forens. lib. 1. cap. 116. numer. 21.* Bartolus *in l. re ipiendum, §. delinquant, numer. 1. ff. de pœnis.* Bardus *capite 1. quibus modis feudum amittatur, de vrbibus feudorum.* Gerardus *in suis singularibus, singulari 14.* Angelus Arretinus *§. interdum, numer. 6.* Infitur. *de hæreditatibus qua ab inestato deferuntur.* Lucas de Penna *in l. senium, in fin. item nota mors proditoris delatoribus, lib. 10.* & alij quos citat amicissimus Giurba *consil. 20. numer. 13.* Ambrosinus *de immunitat. cap. 16. num. 3.* Peregrinus *cap. 7. num. 2.* Guazzinus *defens. 1. cap. 38. num. 40.* Afflict. *decif. 265. num. 68. & sequent.* Ergo in nostro casu occidens veneno inimicum, gaudebit immunitate, quia non dicitur illum occidere proditoriè: nam stante inimicitia habebat causam præcauendi, & poterat & debebat sibi præcauere. Quod confirmatur: nam si quis occidat inimicum dormiendo, non priuatur immunitate, vt docet Castrus Palaus *tom. 2. tractat. 11. disputat. vnic. punct. 9. num. 28.* & alij, quare ergo priuandus erit si occidat veneno, cum in vtroque casu quis occidat hominem incautum. Et ideo maxime post constitutionem Gregorianam, quantumcumque per insidias inimicum occidas, gaudebis immunitate siue occidas veneno, siue dum dormit; siue cum sclopo è fenestra, siue à tergo, &c. Quia non quæcumque insidia priuant immunitate; sed insidia, quæ prodicionem constituunt; etenim constitutio Gregoriana solum excludit ab immunitate occidentes proditoriè, sed stante inimicitia insidia non constituunt prodicionem; nam inimicus semper habet fundamentum se præcauendi, atque ad. d. sibi imputare debet, si veneno, vel dormiendo, vel quocumque modo incautus occidatur: & ideo post constitutionem Gregorij, illud dõntaxat dicitur homicidium proditorium, quod sub colore amicitie committitur; scus si ab inimico etiam cum quibuscumque insidiis. Et ita definit Clemens VIII. per Breue ad Archiepiscopum Panormitanum die sexta Februarij anno 1597. & docet Ambrosinus, Peregrinus, Farinacius, quos ego ipse citavi *in part. 1. tract. 1. resolut. 5.* quibus nunc addo Castrum Palaum *vbi supra*, Castillo *decif. 156. numer. 38. & sequent.* Gratianum *disceptat. forens. tom. 3. capite 78. numer. 4. & sequent.* Giurbam *consil. 20. numer. 13. & consil. 60. n. 4.* & alij penes ipsos.

Quæ hic est
sup. Ref. 81.
& ex Ref. 3.
lege §. Hoc
ipsum. & ex
Ref. 58. §.
Sed in. & ex
Ref. 71. §.
vlt.

Sup. hoc sup.
in Ref. 81. §.
vlt. post me-
ditium &c.

9. Ad auctoritatem verò Doctorum asserentium occidentem veneno non gaudere immunitate. Respondeo primò intelligendos esse in occidente non inimicum: vel secundo respondeo illos loqui in terminis iuris communis ante Gregorianam constitutionem: vel tertio dicendum est, vbi adest ratio, relinquendos esse Doctores. Et ita nostram sententiam præter Doctores citatos inuenio etiam docuisse in terminis post hæc scripta visum Alexandrum Sperellum *decif. 23. per totam*, & Nouarium *in summa Bullar. tit. de immunitat. numer. 76.* vbi firmat, quod licet aliquem occidens veneno dicatur proditor, per tradita à Riccio *part. 2. decif. 262.* tamen asserit hoc intelligendum esse nulla existente inimicitia, & sic colore amicitie iuxta terminos definitionis homicidij proditorij & in hoc casu, vt diximus, puto loquutam esse Sacram Congregationem. Et nota etiam hic ex eodem Nouario *n. 80.* salutationes ordinarias non constituere effectum amicitie, vt si quis occidat aliquem, in tali casu dicendus sit proditor, cum salutationes sint signa communia.

10. Notandum est tamen hic obiter, quod Peregrinus *de immunitat. cap. 7. numer. 9.* putat non gau-

dere Ecclesiarum immunitate, qui aliquem per insidias deducit, vt ab alio occidatur: & ille deductus est occisus. Sed, vt verum fatear, verba constitutionis Gregorianæ videntur loqui de illis, vt per se ipsos homicidium proditoriè committunt: am Pontifex sic asserit. Qui proditoriè occiderint, & ideo qui aliquem per insidias deducit, vt ab alio occidatur, non priuabitur immunitate: & talis non propriè & physicè, sed moraliter occidit. Ergo, &c.

11. Notandum est etiam hic obiter à fortiori Ibidem. occidentem inimicum à tergo cum sclopo gaudere immunitate: & ita ex sacra Congregatione Episcoporum in vna Meleuitana die 2. Augusti anno 1619. obseruat Barbosa *de iur. Eccles. lib. 1. capite 3. num. 62.* me citato. Vide etiam Nouarium *in summa Bullar. tit. de immunitat. num. 79. & 82.*

RESOL. XCI.

Virum, si quis veneno occideret aliquem gaudeat Immunitate? Ex part. 1. tract. 1. Ref. 36.

§. 1. Non gaudere, docent frè omnes Doctores; Sup. hoc in
tract. 1. cap. 5. quasi 5. r. sol. 5. Megala in 3. part. lib. 4. Ref. præ-
cap. 1. quasi 1. num. 18. Peregrin. de immunit. cap. 7. n. 6. rica. §. Sed
Marius Italia *de immunit. lib. 1. cap. 5. §. 5. num. 36.* Ioan. quod. &
de la Cruz *in direct. conf. part. 1. præcep. 8. quasi 3. art. 2. dub. 1. conclus. 1.* Groff. *rom. 1. lib. 3. conf. vnic. de immunit. Eccles. num. 16.* Villadieg. *in polit. cap. 3. num. 28.* & Bobaldill. *in polit. tom. 1. lib. 2. cap. 14. num. 75.* vbi sic ait: Duda es, si el que mata con veneno le valdra la Yglesia: y digo que nõ, pues el derecho tanto considera las insidias, y traycion por indignas de la inmunidad eclesiastica, y el que recibe el veneno, est seguro, y es mas prodicion matar con veneno, qu con hierro. y assi auunque machos Canonistas tuuieren lo contrario, pe d Boerio, Gigante, y Deciano tienen esta parte, y con mayores fundamentos, y yo lo mismo.]

2. His tamen non obstantibus Farinac. *de immunit. c. 9. num. 142.* putat, in tali casu debere Episcopum consulere Summ. Pontif. & iuxta illius responsum se regulare, & excqui. Vide etiam Ioan. de Heuia *in Curia Philip. part. 3. §. 12. num. 6.* Barbof. *in Collect. tom. 1. lib. 3. tit. 49. cap. 9. num. 13.*

RESOL. XCII.

An qui in duello inimicum occiderunt, gaudeant Ecclesia Immunitate? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 46.

§. 1. Negatiuam sententiam docet Ludouicus Sup. hoc in
Correa *in relet. ad cap. inter alia, de immunit. Eccles. part. 3. num. 19.* licet mors non sequatur, 27. §. Quo-
& Marius Italia *de immunit. Eccles. lib. 1. cap. 5. §. 4. num. 42. & 43.* qui hanc rationem adducit, quia qui duellum permittunt, vel faciunt, dant causam vt loca, in quibus duellatur interdico supponantur, vt patet in quadam consil. Clementis VIII. Sed qui dat causam interdicens Ecclesiam, eius immunitate non gaudet; ergo, &c.

2. Sed hæc opinio non est tenenda, stante Bulla Gregorij XIV. vbi excluduntur tantum ab immunitate Ecclesiarum qui homicidia, vel membri mutilationem in Ecclesiis perperrant, & videtur mihi impertinens velle duellantes cum mutilantibus & occidentibus in Ecclesiis comparare; & cum, vt dictum est, tale crimen non excipiatur in Bulla, necessario sequitur